

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

ו.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פייז מהל
שנה הליז טושיע
ח"ט פי שס ספיץ ב:
לה ב מיי שס ה' ג טו
סמו עשין דרפן א
טושיע א"ח ס' שסד
ס"ג:
לו ג טושיע א"ח ס'
שס ספיץ ב:

רבינו חננאל

מצדדון
בשעה,
מאמצעיתו בקרן זוית
בארבעה, ורב הונא אמר
בין מן הגדרין בין מן
האמצע בארבעה. דרב
איקלע לדמהריא ועבד
עובדא כוותי, א"ל גדר
גדר. כלומר לא שהלכה
כך אלא ראה אותן
שמקליין והחמיר עליהן.
אמר רב נחמן בר יצחק
כרב הונא מסתברא, דהא
אמר רב מבבוי עיקוס
כמין גומא (ל) ונפרץ בסופו
שהוא כמו מצדד, ואמר
תורתו כמו מפולש. ואי
אפשר לומר כשפרצתו
יתר מעשר דהאמר
שמואל תורתו כפתח.
וביתר מעשר ליכא מאן
דמכשר. אלא ודאי כפתות
מעשר ואמר רב כמפולש.
אלא מאי פירצת מבוי מצדדו
בארבעה כסברא ליה לרב,
וכל שהוא יתר מארבעה
היהוה כמפולש. ודחי רב
חנן שאני מבוי עיקוס דקא
בקעי ביה רבים. מכלל
דרב הונא אע"ג דלא
בקעי רבים אסר. מאי
שנא מדר' אמי ורבי אסי
דא' אם נשתהיד בו פסל
מתיר פירצה עד עשר.
ופרקין הא דר' אמי ור'
אסי בדיית תמן גידודי.
(והלכתא כר' הונא.) ת"ד
ביצד מערבין רה"ר עושה
צורת הפתח מבין כו'. עד
בית היילא אמי עושה
דלת מבין ולחי או קורה
מבין. ואקשינן וכי
מערבין רה"ר והתניא יתר
על כן א"ר יהודי

(6) מ"גלז ג"ס

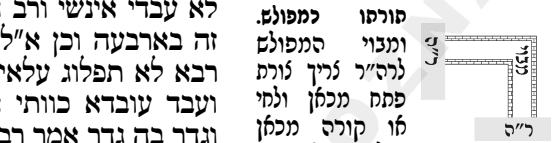
אחת והא' אי אפשר לנמנעם הם נמי הואיל ולאו אדעמייהו לצד צבת
אחת הוי כבדי שמים ו"ל הואיל ואי אפשר לנמנעם אלא ע"י טורח
גדול לא הטרמינו לנמנעם ולמדוד כספק דבריהם וכן משמע משלון
הקונטרס דפי' דרוב בני אדם אין יכולים לנמנעם והוי ספק לנמנעם
ואסור לא לא לנמנעם ומותר והוי רה"ר

שמעיה פי' דמני למימר דבדי אדם
נמי אי אפשר לנמנעם והוי דפרוך
כעומד מותר משום דהוי כעין ספק
ספיקא שמה עומד מרובה ואפי' כי
לא נפיש ושוו כי הדדי מותר והשמה
שפיר קרי ליה ספק דבריהם אך
קשה מאי איריא ספק דבריהם אפי'
בדלוריתא נמי שרי כיון דהיתיר
קרוז מן האסור דמטעם זה בעי
למישרי בשמיטה במחלה על מחלה
ו"ל דהא דשרי הכא אי פרוך נפיש
היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמה
יש מעט יותר ואפי' אי פרוך נפיש
איכא ד' אמות ולכן לא שרי אלא
בספק דבריהם ואם תאמר דפרק
ב' דצרכות (ד' ט' א) אמר נמנע מכיון
בין שתי עיירות לרצון יציאו עגלה
אחת וימנו והשתא כל אחת תציא
עגלה לעצמה דשמה קרובה היא ואפי'
מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו
קרובות ו"ל דממה נפשך קני בלחם
אם רחוקה היא פטורה ואי קרובה
היא יוצאה בשל תנאי מאי אמרת
דילמא מנומנמות תנאי לא אינו מלוי:
מצדדו בעשר מראשו בארבעה.
עשר אין פירושו כארבע'
דעשר כשל מטה וארבעה כשל מעלה:
דפתחא בקרן זוית לא עבדי
אינשי. מיהו אם עשא'
כעין פתח צמזמות ומשקוף הוי שפיר פתח כדלמך לעיל (ד' ה.)
דפתח ליה בקרן זוית: **אחד** זה ואחד זה בד'. אם נפרץ בקרן
זוית אצל אם נפרץ מראשו צלל קרן זוית לא הוי צד' ללא פליג
אדרב יבודה דלמך לקמן (ד' י:) מבו שהוא רחב ט"ו אמות מרחיק
ב' אמות ועושה פס ג' אמות והשתא הוי פירצה ב' אמות ומצדדו
דהוי צד' היינו משום דקא ממעט בהילוכא אצל כשהפירצה בראשו
לא ממעט בהילוכא ללא שבקי פתחא רבה ועיילי בפתחא וטעם:
רב אמר תורתו במפולש. פי' בקונטרס לזרין לעשות זרות הפתח
בעקמומיותו דפילוש מה שמפולש לחצירו הוי כמפולש לרה"ר
ולשני פתחים לצד רה"ר יעשו לחי או קורה לכל אחד וצמיתא
דשמואל נמי דלמך תורתו כפתוס פי' שס רבו הוקן תורת מבוי
כפתוס זרין לעשות בעקמומיותו דהיינו לחי מיהו שם פי' פירוש אחר
תורתו כפתוס ואין זרין בעקמומיותו כלום והלשון דחקו דכיון דתורתו
כפתוס מה זרין לעשות בעקמומיותו וכפירושו משמע מדקאמר בסמוך
אי ציתר מעשר בהא לימא שמואל תורתו כפתוס משמע דלרב
אמי שפיר ואי תורתו כמפולש קאי אפתחים דהיינו שזרין לעשות
זרות הפתח בלחם הפתחים וצני לחי ולא בעקמומיותו א"כ לרב

נמי קשה דזין יועיל לחי מנד אחד או אפי' זורת הפתח ציתר מעשר הא אפי' זורת הפתח ציתר מעשר
אי אעקמומיותו קאי כדפירש רש"י אחי שפיר לרב דסגי בצורת הפתח אפי' ציתר מ"י הואיל ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
הוו יותר מעשר * דהא ז"ה מהני מן התורה אפילו לרב ציתר מ"י כדלמך לקמן (ד' ה.) גבי כלאים וומיהו יש לדחות
דהוי נמי מצי פריך לרב אלא דמקשה אליבא דשמואל טפי בפשיטות ועוד יש ראייה * מההוא מבוי עיקוס דהוה צנידעא
כו' ואזרכוהו דלתות ופירש"י עיקוס כמין ח' וזרין צ' דלתות לשני עקמומיות דאי לאו הכי די גדלת אחת ומיהו
ר"ח גריס ואזרכוהו דלת וכן כתוב צרוב ספירס ואפילו גרסינן דלתות * איכא למימר דמפולש גמור הוה ועיקוס
באמצע זה ופתוח בשלשה פתחים לרה"ר דממה נפשך זרין לעשות דלתות וגבי מבוי העשוי כנדל (לקמן ד' ט:) משמע
נמי כפירוש
הה"ר אפי' זה
לשון אידך
שיראה ז"ה כל בני המבוי: **ביצד מערבין דרך רה"ר.** פי' רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני צדדים מעשר לשער ומצויין בה ששים
רצוף וכן יש צה"ג דבעינן דריסת ס' רצוף וקשה לר"ת דבשבת צפ' הוזרק (ד' ט.) אמר דעגלות הוו תחתיהן וצנייהן רה"ר ותחתיהן
לא היו ס' רצוף ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה ללכת ולצב צאותו דרך ועוד הקשה דצדגלי מדבר הוה טף ונשים לאין מספר וכן קשה
מערב רב ויש לומר דלא גמרי' ממשכן אלא מילתא דמציבא במספרס: **ולחי** וקורה **מבאן.** אף על גב דלחי לא מהני ציתר
מעשרה יעשה לחי רחב עד שיתמעט האויר מעשרה: **יתר ע"ב בן אמר ר' יהודה.** פירש הקונטרס לעיל מינייה איירי צבונה
עלייה כו' דשרי ר' יהודה לטלטל תחתיה משום פי תקרה יורד וסותם פי תקרה היכא דליכא פי תקרה
תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ' מחילות מעלייתא והכי משמע צהדיא בתוספתא (במילתין פ"ן) דהא קאי יתר על כן:

מזידו. צכותל ארכו ולא אכל ראשו אלא שיש ארבעה עומד מן
הפתח עד הפרצה: **מראשו.** שהיה מבוי רחב כ' אמה וסותמו עשר
אמות כדמנן [ג.]. והרחב מעשר ימעט ונפרצה פירצה צבונה סתמיה:
לא תפולג עלאי. לומר דרב מכשר
איקלע לדמחריא כו': **בקעה מלא.**
עמי הארצים היו ומוזלזלים במצות
והחמיר עליהן לעשות סייג להרחיקן
מן העבירה כאלם הגודר בקעה
פרוזה לשומרה: **מבוי עיקוס.**
ושני פתחיו לרשות הרבים:
טורחו כמפולש.

ומבוי המפולש
לה"ר זרין זורת
פתח מכאן ולחי
או קורה מכאן
כלקמן אף זה
זרין לשני פתחיו
לצד רשות הרבים לחי לכל רוח
ובעקמומיותו זרין זורת פתח דפילוש
שהוא מפולש לחצירו הוי כמפולש
לה"ר: **טורחו כפתוס.** ואין זרין
בעקמומיותו כלום אלא אלו עושין לחי
לפתחן ואלו עושין לחי לפתחן ללא
מזרכינן זורת הפתח אלא לפתחים
המפולשין זה כנגד זה לרשות הרבים.
ל"א תורתו כפתוס מבוי סתום
וזרין לעשות לחי לעקמומיותו והיינו
לחי עושים צמזוי סתום זה קצתמי
ממורי הוקן ו"ל: אינימא ציפסר
מעשר. שרוב פתיחת עקמומיותו
יותר מעשר: בהא לימא שמואל
כפתוס. ויסקי צלחי אטו לחי ציתר
מעשר צמזוי סתום מי מהני. וללישנא
קמא כיון דיותר מעשר הוי כחד מבוי

וכי האי גוונא לא לימא שמואל דלחו מפולש הוא: **אלא לאו בעשר.**
אלמא פירצת צדדין לרב צארבעה: **מכלל דרב הונא.** אפי' צפירכה
ללא בקעי רבים כגון שפירצה למקום טעונף או למקום מקולקל
בפתחים וטיט ואין דרך רבים מנזיים לעבור בצבונה פירצה אסר
נמי בצרבעה: **מ"ש מדר' אמי ומדרב אסי.** דלמרינן לעיל [ה.] אם יש
שם פס ארבעה מתיר פירצה עד עשר אלמא פירצת מבוי מצדדו
בעשר: **הסם דאיכא גידודי.** שנשתתיר מן הכותל ציטוד ג' או ד'
טפחים גובה על כל פני הפירצה שאינה נוחה לעבור בה:
הא. דאסרנא אלא דליכא גידודי. גידוד לשון שפה: **ר"ה.** משמע
רחב שש עשרה אמה ועיר שמצויין בה ששים ריבוא ואין בה דומה
(אז) * שהיה ר"ה שלם מכוון מעשר לשער שהיה מפולש דומה
לדגלי מדבר: **זורת הפתח מכאן.** בראשו אחד: **ולחי וקורה.**
בסוף העיר: **יתר על כן.** לעיל מינייה איירי צבונה עלייה מצית
לצית שבשני צדי רה"ר וכן גשרים המפולשין לרה"ר דשרי ר' יהודה
לטלטולי תומיה משום פי תקרה יורד וסותם צפ' כל גגות העירס'
וקאמר צבתימא יתר על כן אפילו היכא דליכא פי תקרה
הואיל

נמי קשה דזין יועיל לחי מנד אחד או אפי' זורת הפתח ציתר מעשר הא אפי' זורת הפתח ציתר מעשר
אי אעקמומיותו קאי כדפירש רש"י אחי שפיר לרב דסגי בצורת הפתח אפי' ציתר מ"י הואיל ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
הוו יותר מעשר * דהא ז"ה מהני מן התורה אפילו לרב ציתר מ"י כדלמך לקמן (ד' ה.) גבי כלאים וומיהו יש לדחות
דהוי נמי מצי פריך לרב אלא דמקשה אליבא דשמואל טפי בפשיטות ועוד יש ראייה * מההוא מבוי עיקוס דהוה צנידעא
כו' ואזרכוהו דלתות ופירש"י עיקוס כמין ח' וזרין צ' דלתות לשני עקמומיות דאי לאו הכי די גדלת אחת ומיהו
ר"ח גריס ואזרכוהו דלת וכן כתוב צרוב ספירס ואפילו גרסינן דלתות * איכא למימר דמפולש גמור הוה ועיקוס
באמצע זה ופתוח בשלשה פתחים לרה"ר דממה נפשך זרין לעשות דלתות וגבי מבוי העשוי כנדל (לקמן ד' ט:) משמע
נמי כפירוש
הה"ר אפי' זה
לשון אידך
שיראה ז"ה כל בני המבוי: **ביצד מערבין דרך רה"ר.** פי' רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני צדדים מעשר לשער ומצויין בה ששים
רצוף וכן יש צה"ג דבעינן דריסת ס' רצוף וקשה לר"ת דבשבת צפ' הוזרק (ד' ט.) אמר דעגלות הוו תחתיהן וצנייהן רה"ר ותחתיהן
לא היו ס' רצוף ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה ללכת ולצב צאותו דרך ועוד הקשה דצדגלי מדבר הוה טף ונשים לאין מספר וכן קשה
מערב רב ויש לומר דלא גמרי' ממשכן אלא מילתא דמציבא במספרס: **ולחי** וקורה **מבאן.** אף על גב דלחי לא מהני ציתר
מעשרה יעשה לחי רחב עד שיתמעט האויר מעשרה: **יתר ע"ב בן אמר ר' יהודה.** פירש הקונטרס לעיל מינייה איירי צבונה
עלייה כו' דשרי ר' יהודה לטלטל תחתיה משום פי תקרה יורד וסותם פי תקרה היכא דליכא פי תקרה
תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ' מחילות מעלייתא והכי משמע צהדיא בתוספתא (במילתין פ"ן) דהא קאי יתר על כן: